

คำนำ

ผู้บังคับบัญชาจะต้องเตรียมการรบในพื้นที่สิ่งปลูกสร้างเพื่อให้ได้ผลตามที่ตนเองต้องการ ในปัจจุบันพื้นที่เมืองได้แผ่ขยายออกไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งกำลังทหารต้องถูกบังคับให้รบในพื้นที่ เหล่านั้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ หมู่บ้านและเมืองที่ขยายใหญ่ขึ้นจะเป็นสิ่งกีดขวางต่อการดำเนินกลยุทธ์และโอกาสที่จะใช้กำลังในการอ้อมผ่านพื้นที่เหล่านี้จะมีไม่มากนัก ดังนั้นผู้บังคับบัญชาต้องมองพื้นที่สิ่งปลูกสร้างเหล่านี้ให้เหมือนเป็นลักษณะภูมิประเทศหนึ่งๆ ซึ่งมีผลต่อการรบ

การปฏิบัติการทางทหารในเมืองหมายถึง การปฏิบัติการทางทหารทุกชนิดที่มีการวางแผน และปฏิบัติในภูมิประเทศที่ประกอบไปด้วยสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นซึ่งทำให้มีผลกระทบต่อการปฏิบัติทางยุทธวิธีของผู้บังคับบัญชา

การมองสนามรบในพื้นที่สิ่งปลูกสร้างนั้นจะมองออกเป็น ๒ ระดับ คือ

๑. ระดับของ ผบ.กรม และสูงกว่า

การมองในระดับนี้จะเน้นไปที่อาณาบริเวณของพื้นที่สิ่งปลูกสร้างนั้นว่าขยายไปจนถึงกับภูมิประเทศเช่นใดที่อยู่รอบเมือง เช่น การมองโครงสร้างของพื้นที่สิ่งปลูกสร้าง และมองว่าจะใช้ลักษณะภูมิประเทศโดยรวมนี้ผสมผสานเข้ากับสิ่งปลูกสร้าง เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อแผนการยุทธวิธีของตนเองได้อย่างไร

๒. ระดับของ ผบ.พัน. และต่ำกว่า

การมองในระดับนี้จะเน้นไปที่พื้นที่ปฏิบัติการของตนเองซึ่งจะทำให้มีผลกระทบต่อ การรบ เช่น การมองรูปแบบของเมือง การมองไปที่ลักษณะของอาคาร และเส้นทางการคมนาคมในพื้นที่

คู่มือราชการสนามเล่มนี้จะอธิบายการมองทั้ง ๒ ระดับ และให้รายละเอียดในการรบอย่างไร ในพื้นที่สิ่งปลูกสร้างตั้งแต่หน่วยระดับกองทัพน้อยจนถึงระดับหมู่ ซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่านสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และพื้นที่ที่ตนเองเข้าปฏิบัติการ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทที่ ๑ กล่าวนำ	๑
๑. กล่าวนำ	๑
๒. ลักษณะเมือง	๒
๒.๑ ประเภทพื้นที่สิ่งปลูกสร้าง	๒
๒.๒ รูปแบบของสิ่งปลูกสร้างและถนน	๔
๒.๓ เส้นทางการคมนาคม	๗
๒.๔ โครงสร้างของเมือง	๗
๒.๕ รูปแบบของผลกระทบ	๑๐
๒.๖ ยุทธวิธีที่ใช้	๑๑
๓. คุณลักษณะของการรบในเมือง	๑๒
บทที่ ๒ การรุก	๑๕
๑. ข้ำศึกตั้งรับอย่างไร	๑๕
๑.๑ การจัดกำลังในการตั้งรับ	๑๕
๑.๒ การผสมเหล่าในพื้นที่สิ่งปลูกสร้าง	๑๘
๑.๓ ข้อพิจารณาพื้นฐานในการตั้งรับ	๒๒
๒. การวางแผนเข้าตี	๒๒
๒.๑ การปฏิบัติการรุก	๒๒
๒.๒ ประเภทของเมืองที่มีผลต่อการรุก	๒๓
๓. หลักพื้นฐานของการรุก	๒๕
๓.๑ การมองเห็นสนามรบ	๒๕
๓.๒ รวมอำนาจกำลังรบให้เหนือกว่า	๒๖
๓.๓ ยิงกดดันข้ำศึกที่ตั้งรับ	๒๔
๓.๔ ใช้การจู่โจม ทำให้เกิดชัยชนะเหนือข้ำศึกและทำลายข้ำศึก	๒๗
๓.๕ เข้าตีข้ำศึกทางด้านหลัง	๒๗
๓.๖ ให้มีความต่อเนื่องของการสนับสนุน	๒๘
๔. ข้อพิจารณาในการวางแผนเข้าตี	๒๙

๔.๑ การเข้าตีเร่ร่อน	๒๙
๔.๒ การเข้าตีประณีต	๓๐
๔.๓ ความต้องการข่าวสารของการรบในเมือง	๓๒
เรื่อง	หน้า
๔.๔ การปฏิบัติในทัศนวิสัยจำกัด	๓๓
๔.๕ มาตรการควบคุม	๓๔
๔.๖ การระวังป้องกัน	๓๕
๔.๗ การสมทบกำลัง	๓๕
๕. การรบด้วยวิธีรุก	๓๕
๕.๑ สถานการณ์ทั่วไป	๓๕
๕.๒ สถานการณ์เฉพาะที่ ๑ (กองทัพน้อยเข้าตีเร่ร่อน)	๓๖
๕.๓ สถานการณ์เฉพาะที่ ๒ (กองพลเข้าตีเร่ร่อน)	๔๐
๕.๔ สถานการณ์เฉพาะที่ ๓ (การเข้าตีเร่ร่อน)	๔๓
๕.๕ สถานการณ์เฉพาะที่ ๔ (กองพันเฉพาะกิจเข้าตีเพื่อควบคุม ที่มั่นบริเวณขอบเมือง)	๔๙
๕.๖ สถานการณ์เฉพาะที่ ๕ (กองพันเฉพาะกิจเข้าควบคุม ๕๓ ที่หมายสำคัญ)	
๕.๗ สถานการณ์เฉพาะที่ ๖ (การกวาดล้างพื้นที่สิ่งปลูกสร้าง แบบเป็นส่วนๆ)	๕๘
๕.๘ กองร้อยชุดรบ	๖๑
บทที่ ๓ การตั้งรับ	๖๓
๑. เข้าศึกเข้าตีอย่างไร	๖๓
๑.๑ การเข้าตีแบบเร่ร่อน	๖๔
๑.๒ การเข้าตีประณีต	๖๖
๑.๓ การจัดกำลังเข้าทำการรบ	๗๒
๑.๔ การรบผสมเหล่า	๗๕
๑.๕ ข้อพิจารณาพื้นฐานในการรุก	๗๖
๒. การวางแผนตั้งรับ	๗๗
๒.๑ การปฏิบัติการจัดตั้งรับ	๗๗

๒.๒	หลักพื้นฐานของการตั้งรับ	๗๘
๒.๓	ข้อพิจารณาในการวางแผนตั้งรับ	๘๐
๓.	การรบด้วยวิธีรับ	๘๕
๓.๑	สถานการณ์ทั่วไป	๘๕
๓.๒	สถานการณ์เฉพาะที่ ๑ แผนการตั้งรับของกองทัพน้อย	๘๖
	เรื่อง	หน้า
๓.๓	สถานการณ์เฉพาะที่ ๒ แผนการตั้งรับของกองพล	๘๓
๓.๔	สถานการณ์เฉพาะที่ ๓ แผนการตั้งรับของกรม	๘๙
๓.๕	สถานการณ์เฉพาะที่ ๔ แผนการตั้งรับของกองพันเฉพาะกิจ	๑๐๖
๓.๖	การรบของกองร้อยชุดรบ	๑๑๕
บทที่ ๔	การสนับสนุนการรบ	๑๑๗
๑.	ปืนใหญ่สนาม	๑๑๗
๑.๑	การรุก	๑๑๗
๑.๒	การตั้งรับ	๑๑๘
๑.๓	การติดต่อสื่อสารของ ป.สนาม	๑๑๙
๑.๔	อาวุธและกระสุน	๑๑๙
๒.	ทหารช่าง	๑๒๐
๒.๑	ในการรุก ทหารช่างจะปฏิบัติภารกิจ ดังนี้	๑๒๐
๒.๒	ในการตั้งรับ ทหารช่างจะปฏิบัติภารกิจ ดังนี้	
	๑๒๑	
๓.	หน่วยบิน ทบ.	๑๒๑
๓.๑	การใช้หน่วยบินของ ทบ. ในการสนับสนุนการรบในพื้นที่สิ่งปลูกสร้าง	๑๒๑
๓.๒	การรุก	๑๒๒
๓.๓	การตั้งรับ	๑๒๒
๔.	การสนับสนุนทางอากาศยุทธวิธี	๑๒๒
๔.๑	การรุก	๑๒๓
๔.๒	การตั้งรับ	๑๒๓
๕.	การใช้อาวุธป้องกันภัยทางอากาศ	๑๒๓
๖.	ทหารสารวัตร	๑๒๔

๗. อาวุธเคมี	๑๒๔
๘. การติดต่อสื่อสาร	๑๒๕
บทที่ ๕ การสนับสนุนการช่วยรบ	๑๒๗
๑. การจัดพื้นที่การสนับสนุน	๑๒๗
๒. การส่งกำลังบำรุง	๑๒๘
๒.๑ สิ่งอุปกรณ์ต่างๆ	๑๒๘
๒.๒ การขนส่ง	๑๒๙
๒.๓ การซ่อมบำรุง	๑๒๙
๒.๔ การรักษาพยาบาล	๑๒๙
เรื่อง	หน้า
๒.๕ การเคลื่อนย้ายศพ	๑๒๙
๓. พลเรือน	๑๓๐
๔. การควบคุมผู้อพยพ	๑๓๐
๕. การปฏิบัติต่อพลเรือน	๑๓๑
๖. การป้องกันทรัพย์สินของพลเรือน	๑๓๑
หมวด ก การวิเคราะห์พื้นที่สิ่งปลูกสร้าง	๑๓๒
๑. รูปแบบของเมือง	๑๓๒
๑.๑ เมืองแบบ ก (อาคารที่อยู่เป็นกลุ่มๆ อย่างแบบไม่เป็นระเบียบ)	๑๓๒
๑.๒ เมืองแบบ ข (อาคารแบบตึกแถวที่อยู่ติดกัน)	๑๓๕
๑.๓ เมืองแบบ ค (อาคารในพื้นที่พักอาศัยแบบกระจายห่างกัน)	๑๓๗
๑.๔ เมืองแบบ ง (พื้นที่อาคารสูง)	๑๓๙
๑.๕ เมืองแบบ จ (อาคารอุตสาหกรรม/ การขนส่ง)	๑๔๑
๒. ชนิดของอาคารและผลทางยุทธวิธี	๑๔๓
๒.๑ อาคารชนิดที่ ๑ โครงสร้างอาคารที่ทำด้วยไม้	๑๔๔
๒.๒ อาคารชนิดที่ ๒ โครงสร้างของอาคารที่เป็นปูน อิฐ	๑๔๔
๒.๓ อาคารชนิดที่ ๓ ที่พักอาศัยแบบ ๑ ครอบครัวหรือ ๒	๑๔๕
ครอบครัวอยู่ติดกัน	
๒.๔ อาคารชนิดที่ ๔ ที่พักอาศัยแบบ ๑ ครอบครัวที่ใช้ไม้อัด	๑๔๖
๒.๕ อาคารชนิดที่ ๕,๖ อาคารสำนักงาน และอาคารชนิดที่ ๗, ๘	๑๔๗

อาพาร์ทแมน	
๒.๖ อาคารชนิดที่ ๙ อาคารโรงงานหรือคลังสินค้า	๑๔๙
ผนวก ข การใช้อาวุธและผลกระทบ	๑๕๐
๑. ปลย. เอ็ม.๑๖ เอ.๑	๑๕๐
๒. ปืนกล	๑๕๒
๓. ปืนเอนกประสงค์ เอ็ม.๒๐๓	๑๕๓
๔. ระเบิดขว้าง	๑๕๔
๔.๑ ระเบิดแตกสะเก็ด เอ็ม.๖๗	๑๕๔
๔.๒ ระเบิดควันทอพอสฟอรัส เอ็ม.๓๔	๑๕๔
๔.๓ ระเบิดควันทปราบจลาจล แบบ เอบีซี เอ็ม./๑๐๓	๑๕๕
๔.๔ ระเบิดควันทสีขาวแบบ เอ เอ็น – เอ็ม.๘ เอชซี	๑๕๕
และระเบิดควันทสีแบบ เอ็ม.๑๘	
เรื่อง	หน้า
๕. เครื่องฉีดไฟ แบบ เอ็ม.๒ และ เอ็ม.๒๐๒ เอ.๑ (เครื่องยิงจรวดระเบิดเพลิง)	๑๕๕
๖. อาวุธต่อสู้รถถัง เช่น จรวดโทว์ ทรากอน จรวดต่อสู้รถถังขนาดเบา	๑๕๖
ปรส.ขนาด ๙๐ มม.	
๖.๑ บทบาทในการทำลายรถถัง	๑๕๖
๖.๒ บทบาทในการทำลายอาคารและสิ่งก่อสร้างต่างๆ	๑๖๐
๗. เครื่องยิงลูกระเบิด	๑๖๑
ผนวก ค ควรเลือกและเตรียมที่มั่นตั้งรับในพื้นที่สิ่งปลูกสร้างอย่างไร	๑๖๓
๑. การเลือกที่มั่น	๑๖๓
๑.๑ การกำบัง	๑๖๓
๑.๒ เส้นทางที่มีการกำบัง	๑๖๓
๑.๓ การกระจายกำลัง	๑๖๔
๑.๔ การตรวจการณ์	๑๖๔
๑.๕ พื้นที่ยิง	๑๖๔
๑.๖ การกำบัง	๑๖๔
๑.๗ อันตรายจากไฟไหม้	๑๖๕
๑.๘ เวลาในการเตรียมที่มั่น	๑๖๕
๒. การเตรียมพื้นที่ในอาคาร	๑๖๕

๒.๑ การเลือกที่ตั้งอิงของอาคาร	๑๖๕
๒.๒ การเตรียมที่ตั้งอิงของอาคาร	๑๖๕
๒.๓ การสร้างเครื่องป้องกันอื่นๆ	๑๗๑
๓. ที่มั่นของรถถัง หรือ รสพ.	๑๗๔
ผนวก ง การใช้เครื่องกีดขวางในพื้นที่สิ่งปลูกสร้าง	๑๗๙
๑. เมืองแบบ ก และเมืองแบบ ข	๑๗๙
๒. เมืองแบบ ค	๑๘๗
๓. เมืองแบบ ง และเมืองแบบ จ	๑๘๗
ผนวก จ การระเบิดทำลาย	๑๘๙
๑. การเจาะช่องผ่านกำแพงด้านนอก	๑๘๙
๒. การเจาะช่องผ่านผนังด้านใน	๑๙๐
๓. การใช้ระเบิดเคลย์โม	๑๙๑
๔. การพิจารณาความปลอดภัย	๑๙๒
เรื่อง	หน้า
ผนวก ฉ การใช้หน่วยยานเกราะในพื้นที่สิ่งปลูกสร้าง	
๑๙๓	
๑. การใช้รถถังในการตั้งรับ	๑๙๓
๒. การใช้รถถังในการเข้าตี	๑๙๓
ผนวก ช การเข้าโจมตีและกวาดล้างในอาคาร	๑๙๕
๑. จะเข้าตีในพื้นที่สิ่งปลูกสร้างอย่างไร	๑๙๕
๑.๑ การใช้กองร้อยซุตรบเข้ายึดที่มั่นแข็งแรง	๑๙๕
๑.๒ การลดความเข้มแข็งที่มั่นแข็งแรงของข้าศึกในเมืองแบบ ก	๑๙๗
๑.๓ การใช้กองร้อยซุตรบเข้าตีในเมืองแบบ ง	๑๙๘
๑.๔ หมวดทหารราบเข้าตีในเมืองแบบ ค	๑๙๙
๑.๕ การยุทธ์เคลื่อนที่ทางอากาศเข้ายึดอาคารสูง	๒๐๐
๒. จะเข้าตีและกวาดล้างอาคารอย่างไร	๒๐๑
๒.๑ การยิงสนับสนุน	๒๐๒
๒.๒ การเคลื่อนที่	๒๐๓
๒.๓ การโจมตี	๒๐๓

